

Bruselj, 8.10.2019
COM(2019) 463 final

POROČILO KOMISIJE SVETU

Poročilo o gospodarskih in socialnih razmerah na otoku Gozo (Malta) za leto 2019

POROČILO O GOSPODARSKIH IN SOCIALNIH RAZMERAH NA OTOKU GOZO (MALTA) ZA LETO 2019

Brez poseganja v tekoča pogajanja o večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027 in v skladu z Izjavo 36 o otoški regiji Gozo, ki je priložena k Pogodbi o pristopu Malte, je vlada Malte februarja 2019 zaprosila Komisijo, da Svetu poroča o gospodarskih in socialnih razmerah na otoku Gozo ter zlasti o razlikah v stopnji socialnega in gospodarskega razvoja med otokom Gozo in Malto ter predlaga ustrezne ukrepe, da se omogoči nadaljnja integracija otoka Gozo na notranjem trgu.

To poročilo ocenjuje stanje razvoja otoka Gozo in spreminjanje razlik na Malti. Zagotavlja oceno s pregledom nedavnih trendov glede različnih vidikov in kazalnikov, pomembnih za razvoj otoka Gozo, tj. demografije in trga dela, strukture gospodarstva ter gospodarske rasti, geografskih danosti in dostopnosti. Dokument vsebuje tudi primerjavo otoka Gozo z ostalimi deli Malte in drugimi evropskimi regijami. Poleg tega analizira, kako kohezijska politika obravnava razvojne potrebe otoka Gozo.

V tem poročilu so uporabljeni regionalni statistični podatki Eurostata in malteškega statističnega urada.

1. ANALIZA GOSPODARSKIH IN SOCIALNIH RAZMER NA OTOKU GOZO

1.1. Geografija in raba zemljišč

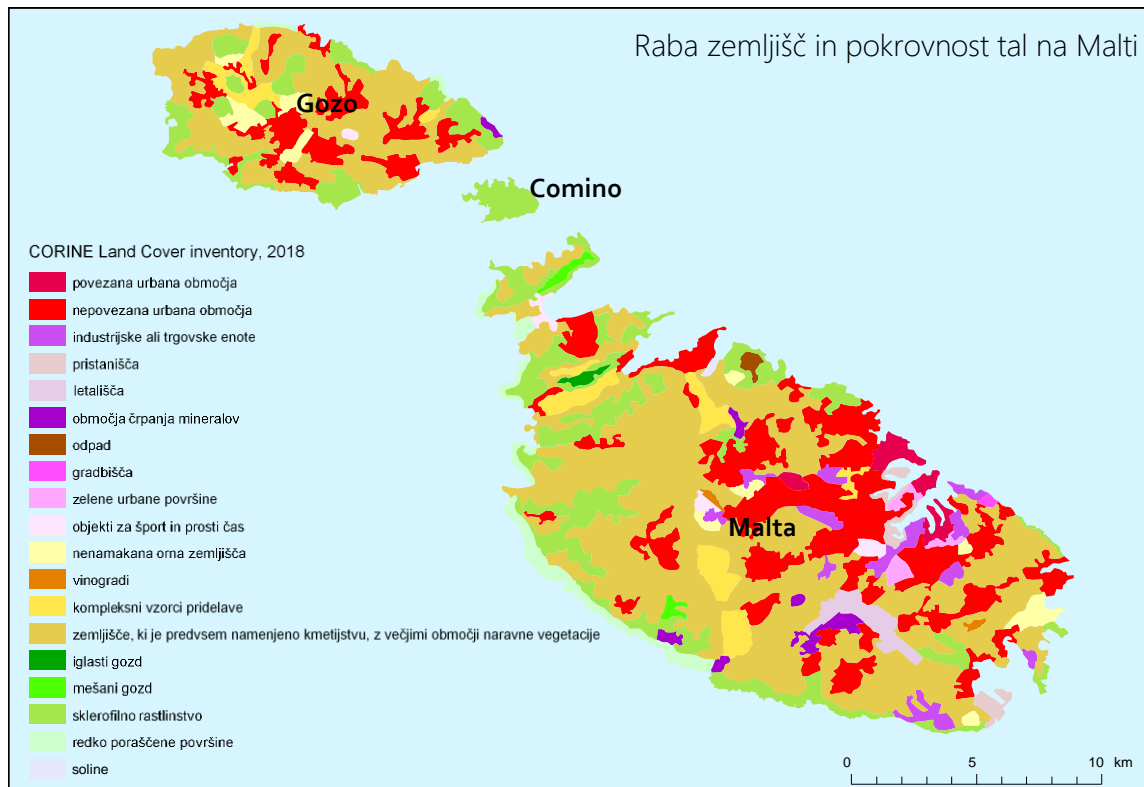
Gozo je drugi najpomembnejši otok v malteškem otočju v smislu površine in prebivalstva. Leži 5 km severozahodno od otoka Malta. Otok Comino leži med Malto in otokom Gozo, od katerega je oddaljen manj kot en kilometer in je skoraj nenaseljen¹. Kar zadeva rabo zemljišč in pokrovnost tal², urbana struktura predstavlja 21 % površine otokov Gozo in Comino, kmetijstvo, naravna območja in gozdovi pa predstavljajo 77,5 % površine. Za primerjavo se nekoliko več zemljišč na glavnem otoku Malta uporablja za mestno uporabo (23 %) ter industrijske, komercialne in prometne objekte (5,7 %), medtem ko je uporaba za kmetijstvo, naravna območja in gozdove nekoliko nižja (66,7 %). Raba zemljišč odraža večjo gostoto prebivalstva in stopnjo industrializacije na Malti v primerjavi z otokom Gozo ter pomembno vlogo kmetijstva v gospodarstvu otoka Gozo.

Kar zadeva statistično klasifikacijo regije, je Malta država ter regija na ravni NUTS1 in NUTS2. Na ravni NUTS3 je razdeljena na dve regiji: otok Malta ter otoka Gozo in Comino.

¹ Pri sklicevanju na regijo NUTS3 je v poročilu uporabljen izraz „Gozo in Comino“, ker pa je otok Comino pretežno nenaseljen, se poročilo za opis statističnih gibanj nanaša na otok Gozo.

² Številke so vzete iz popisa pokrovnosti tal CORINE iz leta 2018. Njihova vsota ne znaša 100 %, ker se nekateri preostali razredi, kot so odlagališča odpadkov, gradbišča itd., ne upoštevajo.

Karta 1. Raba zemljišč in pokrovnost tal na Malti ter na otokih Gozo in Comino

Vir: CORINE Land Cover inventory 2018.

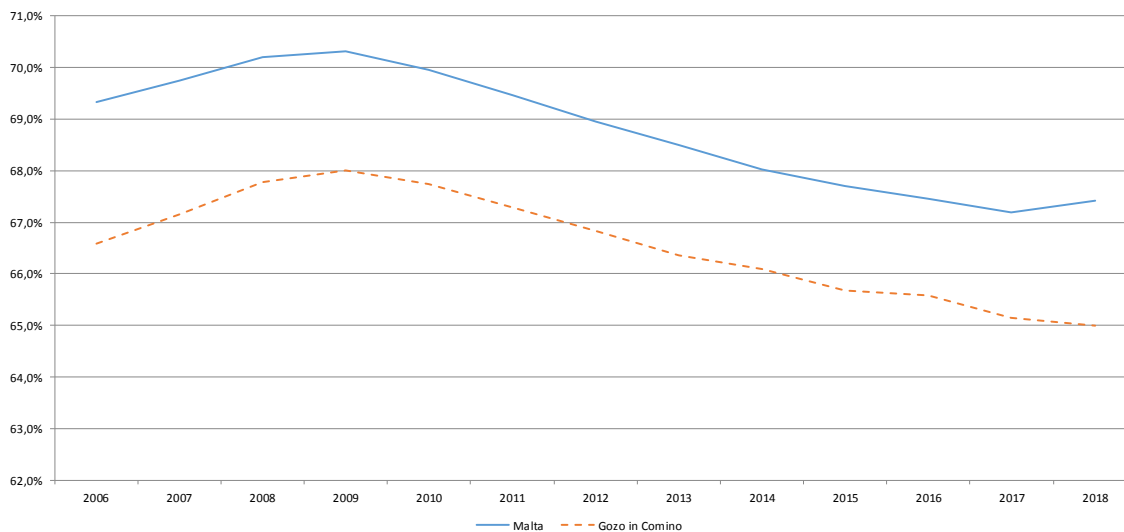
1.2. Prebivalstvo

Januarja 2018 je na otoku Gozo živel 32 723 prebivalcev, kar predstavlja približno 6,9 % malteškega prebivalstva. Leta 2018 je bila gostota prebivalstva na otoku Gozo 474,5 prebivalcev na km², kar je približno ena četrtnina gostote prebivalstva na otoku Malta (1 793,8 prebivalcev na km² v istem letu). Približno 21 % prebivalstva živi v mestu Victoria (znanem tudi kot Rabat), največjem mestu otoka Gozo.

V absolutnem smislu se je število prebivalcev na otoku Gozo od leta 2006 do leta 2018 povečalo za približno 1 700 prebivalcev. Relativno gledano se je število prebivalcev na otoku Gozo v obdobju 2006–2018 povečevalo s povprečno stopnjo 0,4 % na leto, za prebivalstvo, ki živi na otoku Malta, pa v istem obdobju stopnja rasti znaša 1,4 % (s čimer se je število prebivalcev povečalo za 69 000), kar je tudi posledica znatnega povečanja migracij od leta 2012 naprej. Ta razlika v rasti je povzročila zmanjšanje deleža malteškega prebivalstva, ki živi na otoku Gozo, in sicer s 7,7 % leta 2006 na 6,9 % leta 2018.

Eden od dejavnikov, ki so privedli do tega razvoja, je staranje prebivalstva. Delež prebivalstva, starega 65 let in več, ki živi na otoku Gozo, se je med letoma 2006 in 2018 povečal za 8 odstotkov, medtem ko se je na Malti povečal za 2 odstotka. Čeprav obe regiji kažeta znaten trend staranja, je delež delovno sposobnega prebivalstva (starosti od 15 do 64 let) na Malti na splošno za 2 odstotka višji od deleža na otoku Gozo.

Graf 1. Razvoj deleža delovno sposobnega prebivalstva (starosti od 15 do 64 let) glede na celotno prebivalstvo s prebivališčem v regijah Malta, Gozo in Comino, 2006–2018

Vir: Eurostat.

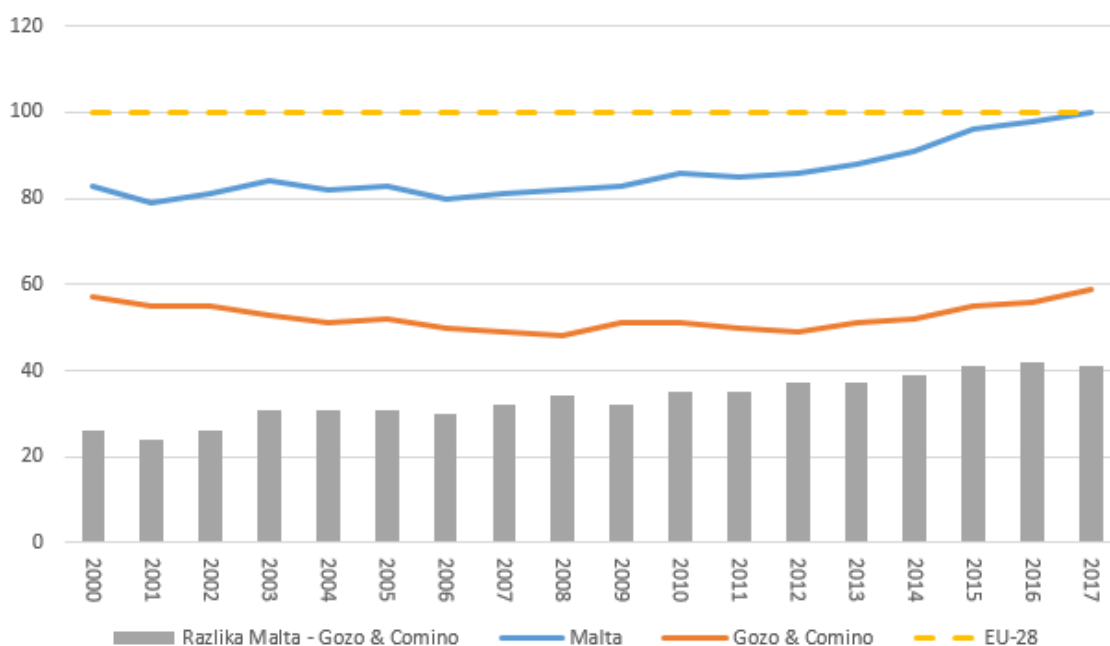
1.3. Gospodarski razvoj

Leta 2017 je BDP na prebivalca na otoku Gozo v standardu kupne moči (SKM) ustrezal 60 % povprečja EU-28, kar je precej manj kot standard na Malti, ki je približno enak povprečju EU-28. BDP na prebivalca je na Malti med letoma 2000 in 2011 ostal pod povprečjem EU. Vrzal se je začela zmanjševati po letu 2012. Za primerjavo: BDP na prebivalca na otoku Gozo se je med letoma 2000 in 2007 v primerjavi s povprečjem EU zmanjšal. Po letu 2008 se je ta trend zmanjševanja ustavil. Regija se je od leta 2013 začela približevati povprečju EU, vendar počasneje kot glavni otok.

Razlika v relativnem gospodarskem razvoju med obema otokoma se je od leta 2000 do leta 2017 povečala s 26 na 41 odstotkov. Vendar je treba opozoriti, da relativna bližina obeh otokov delavcem omogoča, da bivajo na otoku Gozo in se vozijo na Malto. Več kot 20 % prebivalcev otoka Gozo je zaposlenih na Malti. BDP na prebivalca meri gospodarske dejavnosti na strani proizvodnje in ne upošteva dohodka gospodinjsva. BDP na prebivalca zato podcenjuje resnično gospodarsko blaginjo prebivalcev otoka Gozo.

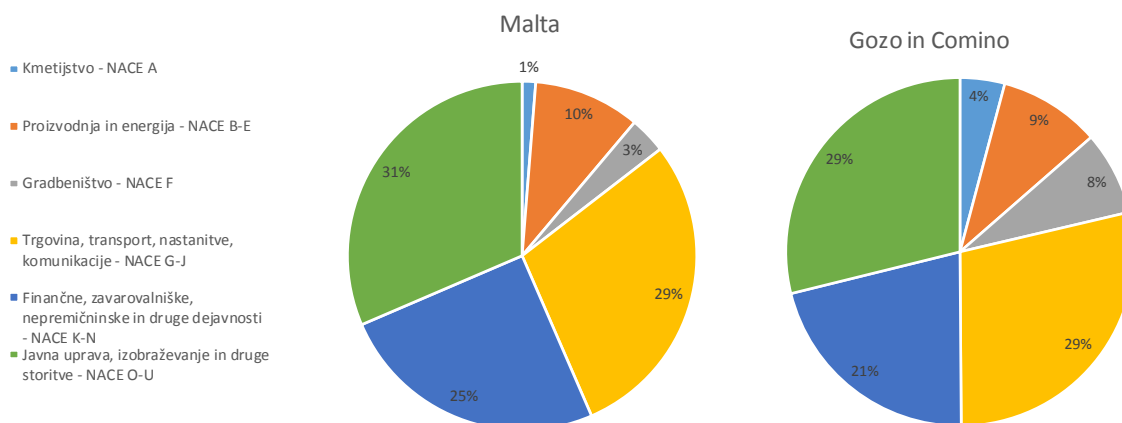
Kar se tiče sektorske sestave bruto dodane vrednosti med dvema regijama, gospodarstvo otoka Gozo na splošno temelji bolj na kmetijstvu in ribištvu (+3 odstotne točke) ter gradbenem sektorju (+5 odstotnih točk) kot otok Malta, manj pa na finančnih, zavarovalniških, nepremičninskih in drugih storitvah (–4 odstotne točke).

Graf 2. Gibanje BDP na prebivalca v standardu kupne moči v regijah Malta, Gozo in Comino, 2000–2017 (EU-28 = 100)

Vir: Eurostat.

Graf 3. Sestava bruto dodane vrednosti za leto 2016 v regijah Malta, Gozo in Comino

Vir: Eurostat.

1.4. Trg dela

Razvoj zaposlenosti je bil v obdobju 2015–2017 na Malti podoben kot na otoku Gozo, saj je stopnja rasti znašala 5 % oziroma 6 %, pri čemer je bilo na otoku Gozo med letoma 2016 in 2017 zabeleženo nekoliko večje povečanje kot na Malti. Na obeh otokih se je stopnja zaposlenosti v istem obdobju povečala, med letoma 2015 in 2017 pa je bila v primerjavi z Malto rast na otoku Gozo hitrejša (povečanje za približno +4 odstotne točke na leto). Leta 2017 je stopnja zaposlenosti na otoku Gozo (74 %) preseгла stopnjo zaposlenosti na Malti (72 %).

Bližina med obema otokoma in pogostost trajektnih povezav omogočata vožnjo na delo z otoka Gozo na Malto: če primerjamo zaposlenost glede na kraj prebivališča z zaposlenostjo glede na kraj dela, več kot 3 500 prebivalcev otoka Gozo dejansko dela na otoku Malta, kar ustreza približno 22 % rezidenčne delovne sile.

Preglednica 1. Zaposlenost glede na kraj prebivališča in glede na kraj dela na Malti ter na otokih Gozo in Comino, ter stopnja zaposlenosti

<i>Zaposlenost glede na kraj prebivališča</i>	2015	2016	2017	Rast 15/16	Rast 16/17
Malta	194 329	205 002	216 492	5,5 %	5,6 %
Gozo & Comino	13 901	14 678	15 677	5,6 %	6,8 %
<i>Zaposlitev glede na kraj dela</i>	2015	2016	2017	Rast 15/16	Rast 16/17
Malta	197 403	208 423	219 998	5,6 %	5,6 %
Gozo & Comino	10 827	11 257	12 171	4,0 %	8,1 %

<i>Razlika (dnevni delavci)</i>	3 074	3 421	3 506
---------------------------------	-------	-------	-------

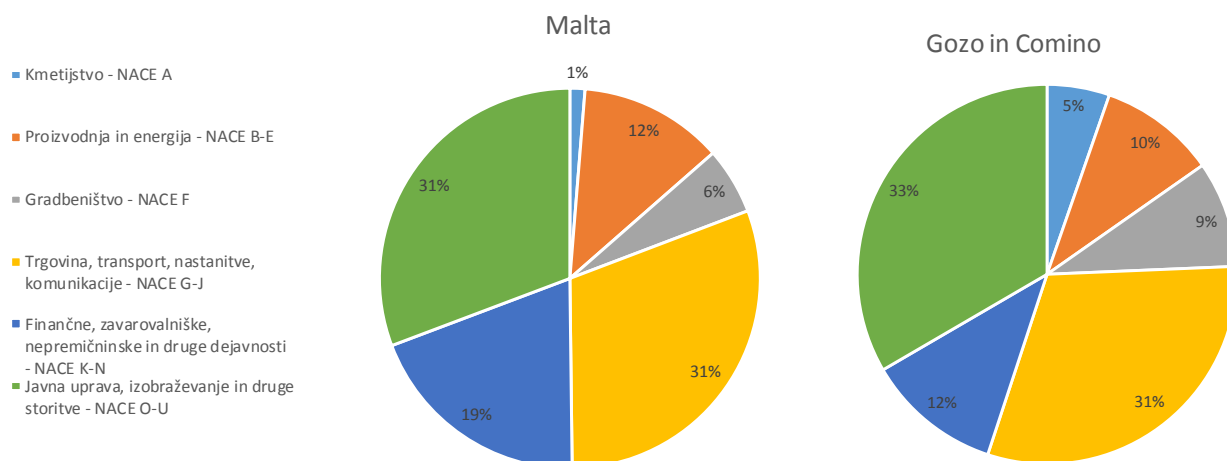
<i>Stopnja zaposlenosti</i>	2015	2016	2017
Malta	69 %	71 %	72 %
Gozo & Comino	66 %	70 %	74 %

Stopnja zaposlenosti, izračunana z uporabo prebivalstva, starega med 15 in 64 let, kot imenovalca.

Vir: Nacionalni statistični urad, Malta in Eurostat.

Sestava delovne sile na obeh otokih je zelo podobna sestavi bruto dodane vrednosti: Na otoku Gozo je v primerjavi z Malto zaposlenost v kmetijstvu in ribištvu 4 odstotne točke višja, v gradbeništvu 3 odstotne točke, v finančnem, zavarovalniškem in nepremičninskem sektorju ter v drugih storitvah pa 7 odstotnih točk nižja.

Graf 4. Sestava zaposlenosti za leto 2016 v regijah Malta, Gozo in Comino

Vir: Eurostat.

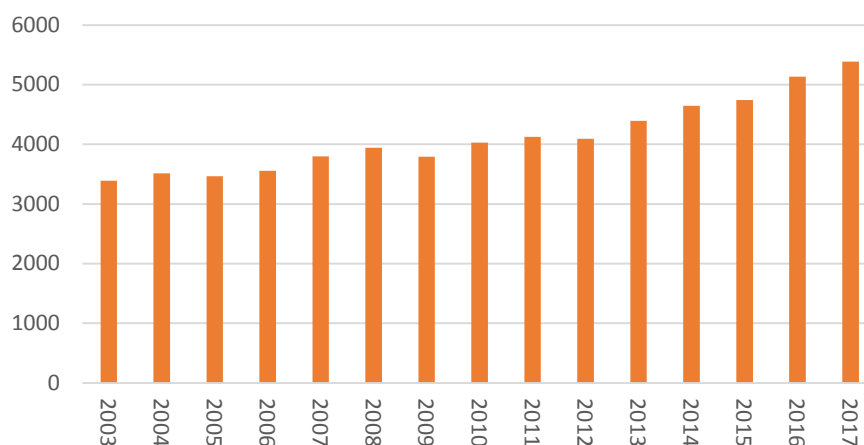
1.5. Dostopnost in turizem

Otok Gozo je od glavnega otoka oddaljen 5,3 km. V lepem vremenu traja pot s trajektom med tema dvema otokoma približno 30 minut. Kot je navedeno zgoraj, se številni zaposleni vozijo z otoka Gozo na glavni otok Malta, zlasti v glavno mesto, pri čemer uporabljajo pogoste morske povezave med otokoma.

Število potnikov na morju med pristaniščema Ćirkewwa na Malti in Mġarr na otoku Gozo se je povečalo za skoraj 60 % med letoma 2003 in 2017 ter za skoraj 34 % med letoma 2010 in 2017. To pomeni povprečno letno povečanje števila potnikov na morju med navedenima pristaniščema za 3,4 %, v obdobju 2013–2017 pa to predstavlja opaznejše letno povečanje v višini skoraj 6 %.

Otok Gozo ni le prebivališče dnevnih migrantov, temveč privablja tudi turiste. Podobno kot na Malti je bil tudi na otoku Gozo v obdobju 2012–2017 zabeležen naraščajoč trend pri številu turistov, čeprav nekoliko manjši (+33 % v primerjavi s +36 %). Število turistov, ki obiše otoka Gozo in Comino in ostane vsaj eno noč, je nedvomno manjše od števila turistov na otoku Malta. Vendar jih je bilo v letu 2017 še vedno skoraj trikrat toliko kot prebivalcev otoka Gozo. Kar se tiče ponudbe, se je število ležišč na otoku Gozo povečalo hitreje kot na Malti, in sicer s 1 756 na 2 165 enot med letoma 2012 in 2017 (+23 %) v primerjavi s približno 40 000 enotami, ki so na voljo na Malti (+7 %). Vendar je trajanje bivanja na splošno krajše: v povprečju turisti na Malti ostanejo 5 noči na otokih Gozo in Comino pa 3 noči.

Graf 5. Razvoj števila potnikov med morskima pristaniščema Ćirkewwa in Mġarr (v tisoĉih)

Vir: Eurostat.

Preglednica 2. Število gostov in ležišč na Malti in na otoku Gozo

Število gostov	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Poveĉanje 12/17	Povpreĉna letna rast
Malta	1 274 123	1 377 594	1 464 903	1 499 117	1 532 666	1 731 687	36 %	6,3 %
Gozo & Comino	73 585	83 051	86 644	86 951	86 866	97 781	33 %	5,9 %
Število ležišč	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Poveĉanje 12/17	Povpreĉna letna rast
Malta	38 187	40 895	39 473	40 217	39 163	40 762	7 %	1,3 %
Gozo in Comino	1 756	1 800	1 855	1 948	2 074	2 165	23 %	4,3 %

Vir: Nacionalni statistiĉni urad, Malta.

1.6. Primerjava z drugimi evropskimi otoki

V primerjavi z drugimi otoškimi regijami podobne velikosti (po številu prebivalcev) je bil BDP na prebivalca na otokih Gozo in Comino v SKM leta 2016 na splošno niŹji kot na drugih otokih, z izjemo grških otoških regij na Lezbosu, Limnosu, Ikarii, Samosu in Hiosu. Vendar sta otoka Gozo in Comino ena od redkih otoških regij, v katerih se je poveĉal BDP na prebivalca, zlasti v obdobju po finanĉni krizi (2009–2016).

Preglednica 3. Razvoj BDP na prebivalca v standardu kupne moči v izbranih otoških regijah (EU-28 = 100)

Država članica EU	Regija NUTS 3	2002	2009	2016	Letna stopnja rasti 2002–2016	Letna stopnja rasti 2009–2016
DK	Bornholm	88	87	89	0,1 %	0,3 %
ES	Fuerteventura	132	88	85	-3,1 %	-0,5 %
ES	Menorca	103	85	75	-2,2 %	-1,8 %
ES	El Hierro	72	87	65	-0,7 %	-4,1 %
ES	La Gomera	85	87	70	-1,4 %	-3,1 %
ES	La Palma	66	80	68	0,2 %	-2,3 %
FI	Åland	151	144	129	-1,1 %	-1,6 %
EL	Hios	66	73	50	-2,0 %	-5,3 %
EL	Zakintos	104	104	75	-2,3 %	-4,6 %
EL	Ikarija, Samos	65	79	51	-1,7 %	-6,1 %
EL	Itaka, Kefallinia	89	94	60	-2,8 %	-6,2 %
EL	Lesbos, Limnos	64	74	51	-1,6 %	-5,2 %
MT	Gozo in Comino	55	51	56	0,1 %	1,3 %
SE	Gotlands län	98	93	92	-0,5 %	-0,2 %
UK	Western Isles	88	88	76	-1,0 %	-2,1 %
UK	Shetlandski otoki	135	127	133	-0,1 %	0,7 %
UK	Orkneyski otoki	95	95	95	0,0 %	0,0 %

Vir: Eurostat

1.7. Notranje razlike

Za namen tega poročila se regionalne razlike v regijah NUTS2 merijo z uporabo BDP na prebivalca na ravni NUTS3. V primeru Malte predstavljata otok Malta ter otoka Gozo in Comino dve regiji na ravni NUTS 3, ki sta del ene same NUTS2, ki zajema celotno državo.

Notranjih razlik seveda ni mogoče oceniti za regije na ravni NUTS 2, če niso razdeljene na podregije na ravni NUTS3. Poleg tega so ukrepi regionalnih razlik na splošno občutljivi na število območij NUTS 3 znotraj vsake regije NUTS2.

Zato so v tem poročilu uporabljena štiri merila glede notranjih razlik, ki upoštevajo tri različne sklope regij na ravni NUTS2: 1) vse regije na ravni NUTS2 v EU; 2) regije na ravni NUTS2 v tranziciji (kjer je BDP na prebivalca med 75 % in 90 % povprečja EU); 3) regije na ravni NUTS2 z glavnim mestom, z izjemo regij, ki niso nadalje razdeljene na območja NUTS3.

Štirje kazalniki so:

- **Koeficient variacije:** razmerje med standardnim odklonom celotne NUTS3 in povprečnim BDP na prebivalca NUTS2. Od štirih meril je ta kazalnik najmanj odvisen od števila regij na ravni NUTS3 v obravnavani regiji na ravni NUTS 2.

- **Ginijev koeficient:** koeficient znotraj vrednosti 0 in 1, pri čemer vrednost 0 ustreza stanju popolne enakosti med regijami na ravni NUTS3, vrednost 1 pa ustreza stanju, v katerem je ves BDP skoncentriran v eni regiji NUTS3.
- **Theilov koeficient:** koeficient, ki se približuje vrednosti nič z zmanjševanjem notranjih razlik.
- **Razmerje Min/Max:** enostavno razmerje med BDP na prebivalca v regiji NUTS3 z najnižjo vrednostjo in regijo NUTS3 z najvišjo vrednostjo v isti regiji na ravni NUTS2. Od štirih meril je ta kazalnik najbolj občutljiv na število regij na ravni NUTS3 znotraj posameznega območja NUTS2.

Najvišje uvrstitve ustrezajo regijam z nizkimi stopnjami notranjih razlik: uvrstitve se izračunajo po naraščajočem vrstnem redu koeficienta variacije, Ginijevega koeficienta in Theilovega koeficienta ter v padajočem vrstnem redu glede na razmerje Min/Max.

Rezultati za Malto so prikazani v preglednici 4.

Pri uvrstitvah na **lestvici 237 regij NUTS2**, ki so nadalje razdeljene na območja NUTS3, na podlagi Theilovega koeficienta in koeficienta variacije dobimo približno podobne rezultate za Malto (99. oziroma 86. mesto na lestvici 237 regij). Zdi se, da Ginijev koeficient podcenjuje gospodarske razlike na Malti (33. mesto od 237 mest), medtem ko jih razmerje Min/Max precenjuje (164. mesto na lestvici 237 regij).

Uvrstitve **na podlagi 46 NUTS2 v tranziciji** kaže nekoliko jasnejšo sliko. Theilov koeficient in koeficient variacije Malto uvrščata zelo blizu (26. oziroma 24. mesto na lestvici 46 regij), Ginijev koeficient uvršča Malto na 11. mesto, razmerje Min/Max pa na 39. mesto.

Malta je tudi **regija glavnega mesta**, zato jo tretja izbira regije uvršča med drugih 15 regij glavnega mesta Evrope z več kot 1 regijo NUTS3. Malta je po koeficientu variacije, Ginijevem koeficientu in Theilovem koeficientu uvrščena na prvo mesto, po razmerju Min/Max pa na drugo mesto, zato je na splošno boljša od vseh drugih regij glavnega mesta v EU, kar zadeva notranje razlike.

Preglednica 4. Primerjalna analiza regionalnih razlik v smislu BDP na prebivalca za Malto v letu 2016 na podlagi 4 različnih kazalnikov in 3 različnih izbirnih postopkov

Vrednosti 4 kazalnikov za merjenje regionalnih neenakosti – Malta

Koeficient variacije	Ginijev koeficient	Theilov koeficient	Razmerje Min/Max
0,11	0,03	0,01	0,57

Razvrstitev Malte med vsemi regijami NUTS2 v EU z več kot eno regijo na ravni NUTS3 (237 regij)

Koeficient variacije	Ginijev koeficient	Theilov koeficient	Razmerje Min/Max
86	33	99	164

Razvrstitev Malte med vsemi regijami NUTS2 v tranziciji v EU z več kot eno regijo na ravni NUTS3 (46 regij)

Koeficient variacije	Ginijev koeficient	Theilov koeficient	Razmerje Min/Max
24	11	26	39

Razvrstitev Malte med vsemi regijami NUTS2 glavnega mesta v EU z več kot eno regijo na ravni NUTS3 (15 regij)*

Koeficient variacije	Ginijev koeficient	Theilov koeficient	Razmerje Min/Max
1	1	1	2

*Regije glavnega mesta za naslednje države: BG, DK, EE, EL, FR, HR, IE, IT, LV, MT, NL, PL, RO, SI in UK.

Vir: izračun GD REGIO na podlagi podatkov Eurostata.

2. IZVAJANJE KOHEZIJSKE POLITIKE NA OTOKU GOZO

Za programski obdobji 2007/2013 in 2014/2020 se je 11 % oziroma 10 % celotnega proračuna, ki je na voljo v okviru ESRR, ESS in KS, osredotočalo na teritorialne naložbe na otoku Gozo. To je nekoliko nad deležem prebivalstva otoka Gozo (okrog 7 %), pri čemer je glavni cilj zmanjšati razlike z Malto, kot je navedeno v poglavju 1.

Glavni naložbeni področji za obdobje 2007–2013 sta bili naložbe v konkurenčnost in kakovost življenja ter krepitev vloge ljudi za več delovnih mest in boljše kakovost življenja, in sicer v skupnem znesku 107,3 milijona EUR. Za obdobje 2014/2020 je znesek, plačan do 1. maja 2019, znašal 95,6 milijonov EUR.

Ukrepi na otoku Gozo zajemajo širok razpon področij, pri čemer so bila znatna proračunska sredstva vložena na primer v cestno, prometno in vodno infrastrukturo ter obnovljivo energijo, objekte za ravnanje z odpadki in sanacijo zgodovinskih lokacij,

zlasti „Cittadelle“, čemur je bilo namenjenih 12 milijonov EUR sredstev EU. Otok Gozo je imel koristi tudi od financiranja iz Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo v podporo ribiški industriji, za posodobitev objektov za ribiče, ki se nahajajo na namembnih ribiških pristaniščih Mgarr in Xlendi, skupaj z uvedbo novih objektov v zvezi s tem.

Z 79 projekti v vrednosti 12,4 milijone EUR je ESS zagotovil tudi podporo za povečanje udeležbe na področju kakovosti ter izobraževanja in usposabljanja na trgu dela, poklicnega usmerjanja, izboljšanja zaposljivosti in prilagodljivosti delovne sile, socialnega vključevanja prikrajšanih skupin.

V naslednjem programskem obdobju 2021/2027 skupni prispevek EU iz ESRR, ESS+ in Kohezijskega sklada za celotno malteško otočje³ znaša 672,8 milijona EUR, kar pomeni zmanjšanje za 5 % v primerjavi s 708 milijoni EUR za obdobje 2014/2020. To odraža uspešen proces dohitevanja povprečja EU v zadnjih letih. Razprave o prednostnih naložbah za programe za programsko obdobje 2021–2027 bodo temeljile na poročilu o državi Malta za leto 2019⁴ z dne 27. februarja 2019 in priporočilih za posamezne države, ki jih je Svet sprejel 9. julija 2019. Ne vpliva na pomembno vprašanje deleža sredstev, ki bodo dodeljena otokoma Gozo in Comino.

3. ZAKLJUČEK

Statistična analiza tega poročila kaže, da so se razlike v BDP na prebivalca med otokom Gozo in glavnim otokom Malta sčasoma nekoliko povečale. Ta trend je mogoče pojasniti z različnimi elementi. Poudariti je treba, da ima Malta bolj storitveno usmerjeno gospodarstvo kot otok Gozo, ki se bolj opira na kmetijstvo, ribištvo in gradbene dejavnosti. Zaradi te različne gospodarske usmerjenosti je gospodarska rast Malte preseгла rast na otoku Gozo.

Otok Gozo je v zadnjih letih lahko hitreje dohiteval povprečje EU kot druge otoške regije v EU. To je lahko posledica učinka prelivanja zaradi bližine glavnega otoka Malte, zlasti vožnje na delo in povečanje turizma v regiji.

Pri primerjavi gospodarskega položaja Malte z drugimi tranzicijskimi regijami v EU so notranje razlike Malte povprečne v primerjavi z drugimi tranzicijskimi regijami.

Poleg tega je treba upoštevati, da BDP na prebivalca kot kazalnik podcenjuje resnično gospodarsko blaginjo prebivalcev otoka Gozo, glede na velik delež delavcev, ki se vozijo na delo na Malto.

Napredek je bil dosežen na področju dostopnosti, kar koristi turizmu in delavcem otoka Gozo, ki se vozijo na delo na Malto. K temu uspehu je prispevala kohezijska politika, in sicer s precejšnjimi naložbami v infrastrukturo za cestni in pomorski promet, energetsko in zdravstveno infrastrukturo ter podporo za obnovo kulturne dediščine.

³ Priloga XXIII k predlogu Komisije za uredbo – COM(2018) 375 final.

⁴ SWD(2019) 1017 final.

V okviru priprave sporazuma o partnerstvu in operativnih programov 2021/2027 so malteški organi pozvani, da razmislijo o naložbah in morebitnih strukturnih ukrepih, ki so potrebni tako na nacionalni ravni kot tudi na ravni otoka Gozo, da bi zmanjšali vrzel BDP na prebivalca. Nadaljnji uspeh pri podpori procesu dohitevanja otoka Gozo bo odvisen od upoštevanja posebnosti otoka Gozo, vključno s hitrim staranjem prebivalstva.